

27.2.2019

Päätöksen julkisesta versiosta on poistettu viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24.1 §:n 20 kohdan mukaisena liikesalaisuutena salaiseksi katsotut tiedot. Poistetut kohdat on merkitty asiakirjaan hakasuluin [- -].

Gasum Consulting Oy
PL21
02151 Espoo
ACER-koodi: A00033830.FI
Y-tunnus: 2093299-9

Asia

Energiaviraston päätös koskien Enegia Consulting Oy:n energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1227/2011 noudattamista.

Asianosainen

Gasum Consulting Oy (Y-tunnus 2093299-9)¹

Vireilletulo

19.12.2016

Selostus asiasta

Markkinatapahtumat

Energiavirasto on saanut 19.12.2016 Nord Pool AS:lta (myöhemmin myös Nord Pool) REMIT-asetuksen 15 artiklan mukaisen ilmoituksen, jonka mukaan Enegia Consulting Oy (myöhemmin myös Enegia) on saattanut toimia REMIT-asetuksen vastaisesti tekemällä yhtiön sisäisiä kauppvoja Nord Pool -sähköpörssin päivän sisäisillä markkinoilla, eli intraday-markkinalla (Elbas), Suomen hinta-alueella ajanjaksolla 1.7.2016 – 30.11.2016.

Enegia Consulting Oy:llä ei ole omaa sähköntuotantoa tai -kulutusta, vaan se on palveluntarjoaja, joka tarjoaa asiakkailleen erilaisia energiamarkkinapalveluita, muun muassa salkunhallintaa (käymällä kauppaa asiakkaan puolesta) ja tasepalveluita sähkömarkkinoilla.

Kyseisellä ajanjaksolla (1.7.2016 – 30.11.2016) Enegia Consulting Oy on tehnyt 330 kauppaa omien Elbas-tiliensä välillä. Kaupat on tehty intraday:n tuntituotteilla Suomen hinta-alueella, yleensä yksi kauppa tuntituotetta kohti. Suurin osa kaupoista (241 kpl) on tehty Enegia Consulting Oy ja Enegia Consulting Oy [- -] -tilien

---

¹ Enegia Consulting Oy on toiminut yritysjärjestelyiden seurauksena 20.8.2018 alkaen nimellä Gasum Consulting Oy (Y-tunnus sama).

27.2.2019

välillä. Muita kauppoja Enegia Consulting Oy teki tuona ajanjaksona 8131 kappaletta eli sisäiset kaupat muodostivat noin 4 % Enegia Consulting Oy:n kaikista intraday-markkinan kaupoista kyseisellä aikavälillä.

Enegia Consulting Oy:n antama selvitys 6.2.2018

Energiavirasto pyysi 23.1.2018 Enegia Consulting Oy:ltä selvityksen yhtiön tekemistä sisäisistä kaupoista. Enegia Consulting Oy antoi asiassa kirjallisen selvityksen, joka on päivätty 6.2.2018.

Enegia Consulting Oy:n selvityksessä on todettu asiasta muun ohella seuraavaa:

Enegialla on 4 erillistä Elbas-alatiliä, jotka on kaikki kohdistettu Enegian Nord Poolin selvitystiliin. Jokaisella tilillä on oma asiakkuutensa:

- i) *Enegia Consulting Oy*: käytetään Elbas-kaupankäyntiin Enegian taseessa. Tuotantosuunnitelmat (erityisesti tuulituotantosuunnitelmat) päivittyvät koko ajan tarkemmiksi ja Enegian sähkötaseessa olevien kuluttajien kulutussuunnitelmat voivat muuttua päivän aikana. Tätä tiliiä käytetään myös näissä tapauksissa tasapainottamaan sähkötasetta.
- ii) *Enegia Consulting Oy – [--]*: käytössä [--] sähkötaseen tasapainottamiseksi. [--] on yhteensä [--] vuosikulutusta ja heidän kulutussuunnitelmansa vaihtelevat koko ajan. [--] informoi muuttuneet suunnitelmansa Enegialle ja Enegia toteuttaa Elbas-kaupat tämän alatilin kautta.
- iii) *Enegia Consulting Oy – [--]*: käytetään [--] Elbas-kaupankäyntiin heidän tuotantosuunnitelmansa päivittyessä päivän sisällä.
- iv) *Enegia Consulting Oy – [--]*: käytetään [--] Elbas-kaupankäyntiin heidän tuotantosuunnitelmansa päivittyessä päivän sisällä.

Energiaviraston saaman selvityksen mukaan Enegian yllämainittujen tilien välillä käydään kauppaa sekä Enegian että yksittäisten asiakkaiden sähkötaseiden tasapainottamiseksi, jotta saadaan jälkikäteisen taseselvityksen kautta kulkevat tasesähkömäärät pienemmiksi. Kaupankäynti toteutetaan aina markkinaehtoisesti.

Edelleen selvityksen mukaan Enegialla on useita erillisiä alatilejä, koska siten kauppojen raportointi sekä yksittäisten asiakkaiden sähkötaseiden seuranta on helpompaa. Enegian alatilin kautta tehtävä yksittäiselle asiakkaalle kohdistettu kaupankäynti on kustannustehokas ratkaisu verrattuna siihen, että asiakas itse olisi Nord Poolin jäsenenä. Nord Poolin jäsenyyteen liittyy vuosimaksujen lisäksi vakuusvaateita sekä tilimaksuja.

Selvityksen mukaan Enegia toimii Elbas-markkinoilla seuraavilla peruseriaatteilla välttääkseen väärin hintasignaalien antamisen markkinoille:

- i) Enegian tarjouksien määrät perustuvat asiakkaiden antamaan päivitettyyn ennustetietoon, uuteen reaaliaikamittauksista kerättyyn tietoon tai sääriippuvaisten kulutus- ja tuotantoennusteiden päivittämiseen.

27.2.2019

- ii) Enegian tarjouksien hinnat perustuvat Elbas-kaupankäynnin toteutuneisiin tuntihintoihin, tasesähkömarkkinoiden toteutuneisiin hintatasoihin sekä muuhun julkisesti saatavilla olevaan markkinainformaatioon.
- iii) Enegia myös julkaisee UMM-viestejä asiakkaidensa puolesta. Enegialla on käytössään menettelyt, joiden mukaisesti se katkaisee kaiken kaupankäynnin siihen saakka, kunnes sisäpiiritieto on julkaistu markkinoille.
- iv) Enegia toimii markkinaehtoisesti kaikilla markkinapaikoilla (esimerkiksi Elspot- ja Elbas-markkinoilla).

Enegian selvityksen mukaan Enegian alatilimalli on käyty läpi Nord Poolin asiakasyhteyshenkilöiden kanssa perustamisvaiheessa ja on Nord Poolin hyväksymä. Enegia ei ole ryhtynyt erityisiin toimenpiteisiin tapauksen vuoksi, koska se ei katso toimineensa REMIT-asetuksen vastaisesti.

Asiaan liittyvä lainsäädäntö

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1227/2011 energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta (jäljempänä REMIT-asetus) 2 artiklan 2 kohdassa on määritelty, mitä markkinoiden manipuloinnilla tarkoitetaan. Asetuksen 2 artiklan 3 kohdassa on lisäksi määritelty, mitä tarkoitetaan yrityksellä manipuloida markkinoita.

Markkinoiden manipuloinnilla tarkoitetaan REMIT-asetuksen 2 artiklan 2 kohdan mukaan muun muassa;

- a) sellaisen tukkutason energiatuotteiden kauppaa koskevan liiketoimen suorittamista tai tätä kauppaa koskevan toimeksiannon antamista,
  - i) joka antaa tai todennäköisesti antaa vääriä tai harhaanjohtavia viestejä tukkutason energiatuotteiden tarjonnasta, kysynnästä tai hinnasta;
  - ii) jolla yksittäinen henkilö tai useampi yhteistyössä toimiva henkilö turvaa tai pyrkii turvaamaan yhden tai useamman tukkutason energiatuotteen hinnan keinotekoiselle tasolle, jollei liiketoimen toteuttaja tai toimeksiannon antaja osoita, että hänen perusteensa tehdä liiketoimi tai antaa toimeksianto on oikeutettu ja että liiketoimi tai toimeksianto on asianomaisen energian tukkumarkkinan hyväksytyjen markkinatapojen mukainen; tai
  - iii) jossa käytetään tai pyritään käyttämään valheellisia keinoja taikka muunlaista vilpillistä menettelyä tai järjestelyä, jolla annetaan tai todennäköisesti annetaan vääriä tai harhaanjohtavia viestejä tukkutason energiatuotteiden tarjonnasta, kysynnästä tai hinnasta;

Yrityksellä manipuloida markkinoita tarkoitetaan REMIT-asetuksen 2 artiklan 3 kohdan mukaan muun muassa;

- a) sellaisen tukkutason energiatuotteen kauppaa koskevan liiketoimen suorittamista, tätä kauppaa koskevan toimeksiannon antamista tai mitä muuta tahansa sitä koskevan toimen suorittamista, jonka tarkoituksena on

27.2.2019

- i) antaa vääriä tai harhaanjohtavia viestejä tukkutason energiatuotteiden tarjonnasta, kysynnästä tai hinnasta;
- ii) turvata yhden tai useamman tukkutason energiatuotteen hinta keinotekoiselle tasolle, jollei liiketoimien toteuttaja tai toimeksiannon antaja osoita, että hänen perusteensa tehdä liiketoimi tai antaa toimeksianto on oikeutettu ja että liiketoimi tai toimeksianto on asianomaisen energian tukkumarkkinan hyväksytyjen markkinatapojen mukainen; tai
- iii) käyttää valheellisia keinoja taikka muunlaista vilpillistä menettelyä tai järjestelyä, jolla annetaan tai todennäköisesti annetaan vääriä tai harhaanjohtavia viestejä tukkutason energiatuotteiden tarjonnasta, kysynnästä tai hinnasta;

Markkinoiden manipulointia koskevan kiellon mukaan (REMIT-asetus 5 artikla) "kielletään osallistuminen markkinoiden manipulointiin ja sen yritys energian tukkumarkkinoilla."

REMIT-asetuksen 13 artiklan 1 kohdan mukaan kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että 3 ja 5 artiklassa säädettyjä kieltoja sekä 4 artiklassa säädettyä velvoitetta noudatetaan.

Energiaviraston toimivalta

Energiavirastosta annetun lain (870/2013) 1 §:n 3 momentin 6 kohdan mukaan Energiavirasto hoitaa kansalliselle sääntelyviranomaiselle kuuluvat tehtävät, joista säädetään REMIT-asetuksessa sekä sen nojalla annetuissa delegoiduissa säädöksissä ja täytäntöönpanosäädöksissä.

Sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 2 §:n 8 kohdan mukaan lakia sovelletaan niiden valvonta- ja seurantatehtävien hoitamiseen, jotka säädetään Energiaviraston tehtäviksi: 8) energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1227/2011, jäljempänä REMIT-asetus, sekä sen nojalla annetuissa delegoiduissa säädöksissä ja täytäntöönpanosäädöksissä.

Perustelut

Kysymyksen asettelu

Asiassa on kysymys siitä, onko Enegia Consulting Oy:n (nykyisin Gasum Consulting Oy) tutkinnan kohteena oleva toiminta markkinoilla aikavälillä 1.7.2016 – 30.11.2016 ollut REMIT-asetuksen 5 artiklassa tarkoitettua kiellettyä osallistumista markkinamanipulaatioon tai sen yritykseen energian tukkumarkkinoilla.

Asian oikeudellinen arviointi

Energiavirasto on tutkinut asiassa esiin käyneiden tosiasiaseikkojen perusteella täyttääkö Enegia Consulting Oy:n toiminta REMIT-asetuksen 2 artikla kohta 2 mukaisen markkinamanipulaation tunnusmerkistön taikka artiklan 3 kohdan mukaisen markkinamanipulaation yrityksen tunnusmerkistön, ja onko Enegia Consulting Oy siten mahdollisesti toiminut REMIT-asetuksen 5 artiklan mukaisen markkinoiden

27.2.2019

manipulointia koskevan kiellon vastaisesti energian tukkumarkkinoilla 1.7.2016 – 30.11.2016.

Energiavirasto katsoo, että sisäisten kauppojen osuus tuntituotteen kokonaisvolyymista on ollut vähäinen, eivätkä sisäiset kaupat ole ajoittuneet niihin tuntituotteisiin tai ajanjaksoihin, joiden kaupankäyntivolyymi on muutoin ollut normaalia vähäisempää. Sisäisten kauppojen hinnat ovat jakautuneet tasaisesti tuntituotteen lopullisen hinta-alueen sisällä. Hinnat eivät ole poikenneet tuntituotteen muiden kauppojen hinnoista sisäisten kauppojen toteutumishetkellä tai ajallisesti sen välittömässä läheisyydessä. Sisäiset kaupat eivät ole myöskään ajoittuneet ajanhetkiin, jolloin hinta olisi ollut poikkeuksellisen suuri tai pieni. Energiavirasto katsoo, että tuntituotteen hinnan ja volyymin kehitystä sisäisten kauppojen jälkeen on pidettävä normaalina.

Energia Consulting Oy:n sisäiset kaupat eivät ole hinnaltaan tai volyymiltaan poikenneet myöskään Energia Consulting Oy:n muista intraday-kaupoista. Sisäiset kaupat ovat ajallisesti jakautuneet tuntituotteen kaupankäyntijakson sisällä samalla tavalla kuin muutkin Energia Consulting Oy:n kaupat. Edelleen kaupat ovat jakautuneet tuntituotteille tasaisesti päivän sisällä.

Lisäksi on huomioitava, että kaikki Energia Consulting Oy:n sisäiset kaupat ovat olleet yksisuuntaisia eli samalla tuntituotteella ei ole tehty vastakkaissuuntaisia sisäisiä kauppia tilien välillä. Yleensä yhdellä tuntituotteella tehtiin vain yksi sisäinen kauppa.

Energiavirasto on arvioinut asiassa saamaansa selvitystä sekä tutkinut markkinoiden toimintaa kyseisellä aikavälillä. Energiaviraston asiassa tekemän kokonaisarvioinnin perusteella Energia Consulting Oy:n kyseisellä ajanjaksolla toteuttamat sisäiset kaupat eivät ole antaneet markkinoille vääriä tai harhaanjohtavia viestejä, eivätkä ne ole asettaneet tarkastelun kohteena olevaa tuntituotteen hintaa keinotekoiselle tasolle. Asiassa ei ole myöskään käynyt esiin sellaisia seikkoja, joiden nojalla olisi perusteltua epäillä, että kyse olisi myöskään ollut tarkoituksellisesta markkinamanipulaation yrityksestä.

Johtopäätös

Energiavirasto katsoo, että Energia Consulting Oy:n toiminta ei täytä REMIT-asetuksen 2 artiklan 2 kohdassa tai 3 kohdassa asetettuja markkinamanipulaatiolle tai sen yritykselle asetettuja edellytyksiä, eikä kyseessä siten ole 5 artiklan mukainen kielletty osallistuminen markkinamanipulaatioon tai sen yritykseen.

Ratkaisu

Edellä esitetyin perustein Energiavirasto katsoo, että Energia Consulting Oy ei ole toiminut REMIT-asetuksen 5 artiklan vastaisesti.

Energiavirasto poistaa asian käsittelystä.

27.2.2019

Sovellettava lainsäädäntö

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1227/2011, annettu 25 päivänä lokakuuta 2011, energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta, ns. *REMIT-asetus*, 2 artiklan 2 kohta ja 3 kohta, 5 artikla

Laki Energiavirastosta (870/2013)

Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta (2013/590)

[- -]

Muutoksenhakua koskeva muutoksenhakuosoitus ohjeineen on poistettu tästä, koska kyseessä ei ole muutoksenhakukelpoinen päätös, vaan julkinen kopio varsinaisesta muutoksenhakukelpoisesta päätöksestä.

Lisätiedot

Juha Teirilä, ekonomisti

puh. 029 5050 127

sähköposti: juha.teirila@energiavirasto.fi